

SOFA: Dodatečné odklady nejsou řešením. Děti potřebují podporu při nástupu do školy

Praha, 1. září 2026 – Se začátkem nového školního roku vstupují do praxe výrazně přísnější pravidla pro odklady povinné školní docházky. Ve veřejné debatě se proto objevují návrhy na obnovení takzvaných dodatečných odkladů. Organizace SOFA (Society for All) jejich návrat nepovažuje za vhodné řešení. Ve svém stanovisku upozorňuje na jejich negativní dopad a doporučuje posílit podporu při přechodu z mateřské do základní školy. Pro školy proto připravila **Adaptační plán pro 1. ročník základní školy**.

Novela školského zákona č. 239/2025 Sb. výrazně zpřísnila důvody pro udělení odkladu povinné školní docházky. Socio-emoční nebo pracovní nezralost, nedokončený vývoj řeči, hyperaktivita či poruchy pozornosti už samy o sobě k udělení odkladu nestačí. Předpokládá se, že dětem s těmito obtížemi bude podpora poskytována přímo v prvních třídách.

Školy ale měly omezený prostor se na změny připravit. Stále není dokončen nový rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání, který má počítat s rozvolněním prvních dvou let vzdělávání a adaptačním obdobím v prvním ročníku. Na přísnost nových pravidel za stávajících podmínek upozorňovala odborná veřejnost už během projednávání novely. Jedním z nyní diskutovaných řešení je obnovení dodatečného odkladu, který novela zrušila.

SOFA: Návrat dítěte z první třídy zpět není vhodná cesta

Dodatečný odklad znamená, že dítě, které již zahájilo první třídu, školní docházku přeruší a vrátí se zpět do předškolního vzdělávání. Takový postup může mít zásadní negativní dopad na psychiku dítěte v období, kdy se utváří jeho vztah ke škole a vzdělávání.

„Pro dítě dodatečný odkad představuje fatální selhání hned na začátku školní docházky, to může trvale ovlivnit jeho vztah ke vzdávání,” říká Lenka Felcmanová, předsedkyně SOFA. „Potřebujeme hledat způsoby, jak jeho potřeby zachytit včas a jak mu pomoci již v předškolním vzdělávání a následně při adaptaci v základní škole,” dodává.

Návrat na několik měsíců do mateřské školy podle SOFA nemusí přinést zásadní změnu, protože část tohoto období zabere další adaptace. Problematická je také možnost přechodu do přípravných tříd. Ty zřizuje jen přibližně 500 z více než 4 000 základních škol. Pro mnoho rodin by tak toto řešení znamenalo dojíždění a pro dítě další změnu prostředí.

Nejprve vyhodnotit dopady změny

SOFA doporučuje nejprve zanalyzovat první rok fungování nových pravidel pro odklady a případná další rozhodnutí dělat na základě získaných dat. Současně navrhuje otevřít širší debatu o podmínkách předškolního vzdělávání a přechodu dětí do základních škol.

Society for All, z. s.

Krásný život 286, Stará Huť 262 02

IČ: 22891706

www.societyforall.cz

info@so-fa.cz

Pro letošní prvňáky připravila SOFA adaptační plán

Pro děti nastupující ve školním roce 2026/2027, u kterých byla zjištěna výrazná nezralost, doporučuje SOFA ve spolupráci základní školy, rodiny a mateřské školy vytvořit adaptační plán přizpůsobený potřebám konkrétního dítěte.

SOFA k tomu připravila materiál **Adaptační plán v 1. ročníku základní školy**. Ten doporučuje zaměřit se na zmapování silných stránek dítěte, pojmenovat situace, ve kterých potřebuje podporu, a popsat postupy, které mu pomáhají. Zohledňuje také pohled samotného dítěte.

Materiál je praktickým vodítkem pro to, co mohou škola, rodina a případně další odborníci udělat, aby dítě školní docházku zvládalo se svými současnými dovednostmi a potřebami. Adaptační plán se má průběžně vyhodnocovat a upravovat podle potřeb dítěte.

Doporučení SOFA

SOFA navrhuje:

- zanalyzovat první rok fungování změn v odkladech a další rozhodnutí dělat na základě dat,
- ve vazbě na demografický vývoj otevřít dialog MŠMT a MPSV o koncepci předškolního vzdělávání a péče a o rolích dětských skupin a mateřských škol,
- vyhodnotit současné legislativní podmínky individuálního plnění povinného předškolního vzdělávání,
- zavádět systémová opatření pro podporu přechodu mezi předškolním a základním vzděláváním,
- u dětí nastupujících v roce 2026/2027, u nichž byla zjištěna výrazná nezralost, využívat ve spolupráci rodiny, mateřské a základní školy adaptační plány.

Odkazy

[Adaptační plán pro 1. ročník základní školy](#)

[Stanovisko SOFA k dodatečným odkladům](#)

Kontakt pro média

Olga Słowik

PR specialistka

olga.slowik@so-fa.cz

777 068 099